

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Valforskning-
programmet

Valintegritet i Sverige

Resultat från Valundersökningen 2022

Maria Solevid

Idag släpps två publikationer på temat Valintegritet i Sverige!

Statsvetenskaplig tidskrift

Tema: Valintegritet i Sverige
Gästredaktör: Maria Solevid & Henrik Oscarsson

Tema

MARIA SOLEVID & HENRIK OSCARSSON
Valintegritet i Sverige

PETER ESAIASSON & JAN TEORELL Hur hemlig är
valhemligheten? Rapport från en studie av
fortidsröstning i Göteborg 2022

JOHN HÖGSTRÖM & CHRISTIAN JERHOV Köer
och röstmottagningens kvalitet vid det
svenska valet 2022. En studie med fokus på
röstmottagarnas erfarenheter från valet

AXEL CROHRT & MARCUS ÖSTERMAN Köer och
valdeltagande i de allmänna valen 2022

MARIA SOLEVID, HENRIK OSCARSSON &
ANNA CEDERHOLM LÄGER Köande väljare.
Erfarenheter och konsekvenser av val-
lokalsköer vid det svenska valet 2022

NORA THEORIN, SOFIA JOHANSSON, JESPER
STRÖMBÄCK, BENGT JOHANSSON & HENRIK
EKENGREN OSCARSSON Valfusk i Sverige?
Allmänhetens syn på oegentligheter vid
svenska val

NICHOLAS SORAK & STEPHEN DAWSON Election
losers or society's losers? How election result
ambiguity can impact the relationship bet-
ween feelings of control and perceptions of
election fairness

MARCUS WEISSENBILDER & SEBASTIAN LUNDMARK
In i värmen? Vinnare- och förlorareffekter och
förtroendet för Valmyndigheten

Uppsatser
SARA SVENSSON Stäng gränserna, öppna grän-
serna! Gränsregionala samarbetsorganisa-
tioners reaktioner på gränskontroller och
gränstängningar i Europa

VILHELM PERSSON, WILLIAM BÜLOW, MA-
RIANNA JOHANSSON & LENA WAHLBERG Kons-
om etikprövningskrav inte uppfylls
och svåröverskådligt samspel mellan
reguleringar

MATS JOHANSSON, WILLIAM BÜLOW, VIL-
HELM PERSSON & LENA WAHLBERG Undantag
kravet på etikprövning av humanis-
tisk samhällsvetenskaplig forskning. En
när utblick

Översikt

MARTIN LINDSTRÖM Jag – en gränsgår
gränslandet mellan samhällsveten-
skap och medicin

Litteraturgranskning

Liza Alexandrova-Zorina: mpenets ba-
tagebok. Annålan av Niklas Berns-
Olaf Hallonsten: Modernitetens kriti-
En samhällsvetenskap som gör nytta
av Joel Halldörf

Kristina Stoeckl & Dmitry Uzman: T
International: Russia in the Global
Annålan av Sara Kalm

Kurt Weyland: Assault on Democracy
Fascism, and Authoritarianism Dur-
Interwar Years. Annålan av Simon

Statsvetenskapliga förbundet

KATARINA RODS Statsvetenskapliga
2019-2022. Vad hände med monografi på
svenska?

2023 / 4 · Årgång 125

Väljarnas förtroende för valsystemet och genomförandet av allmänna val

Anna Cederholm Lager, Henrik Oscarsson, Maria Solevid
Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet

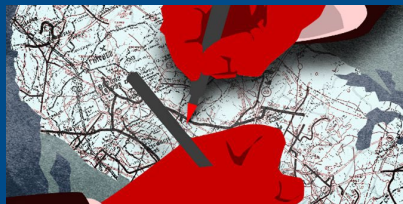

Valmyndigheten

Vad menas med valintegritet?

Internationella och universella standarder för korrekt genomförande av allmänna val
(Norris, 2014, Electoral Integrity Project, 2023)

Avser kvalitén i genomförandet av allmänna val, i samtliga delar av valprocessen:
före, under och **efter** valet

**De elva stegen i
valprocessen (Norris, 2014)
påverkar den
sammantagna kvalitén i
genomförandet av val**

Valintegritet i Sverige

Planering och genomförande av svenska val håller **hög** kvalité (Electoral Integrity Project, 2023)

Men:

- Internationella valobservatörer har kritiserat det tidigare förfarandet med öppet placerade valsedlar (OSCE, 2018)
- Antal överklaganden av val har ökat över tid
- Problem med bristfälliga budröster, saknade röster o dyl har lett till omval

Valet 2022 är ett relevant fall att studera:

- Förändringarna av vallagen och valets genomförande har gjorts i syfte att stärka valhemligheten, vilket sannolikt också har en positiv inverkan på väljarnas uppfattning av att kunna rösta hemligt respektive deras förtroende för valprocessen.
- Men, köbildningen som uppstod kan delvis motverka de positiva effekterna av reformen och leda till lägre förtroende för valets genomförande och ansvariga myndigheter.
- Väljarnas uppfattningar om valets genomförande är en viktig pusselbit för vår kunskap om valintegritet.

Dagens presentation handlar om

- väljarnas uppfattningar om valets genomförande
- väljarnas erfarenheter av besöket i vallokalen, med särskilt fokus på köer
- vilka grupper av väljare som upplevt längre kötid
- sambandet erfarenheter av vallokalsbesöket, och särskilt köer, och förtroende för valets genomförande

Samtliga resultat bygger svarspersoner som faktiskt har röstat (röstlängdskontrollerat)

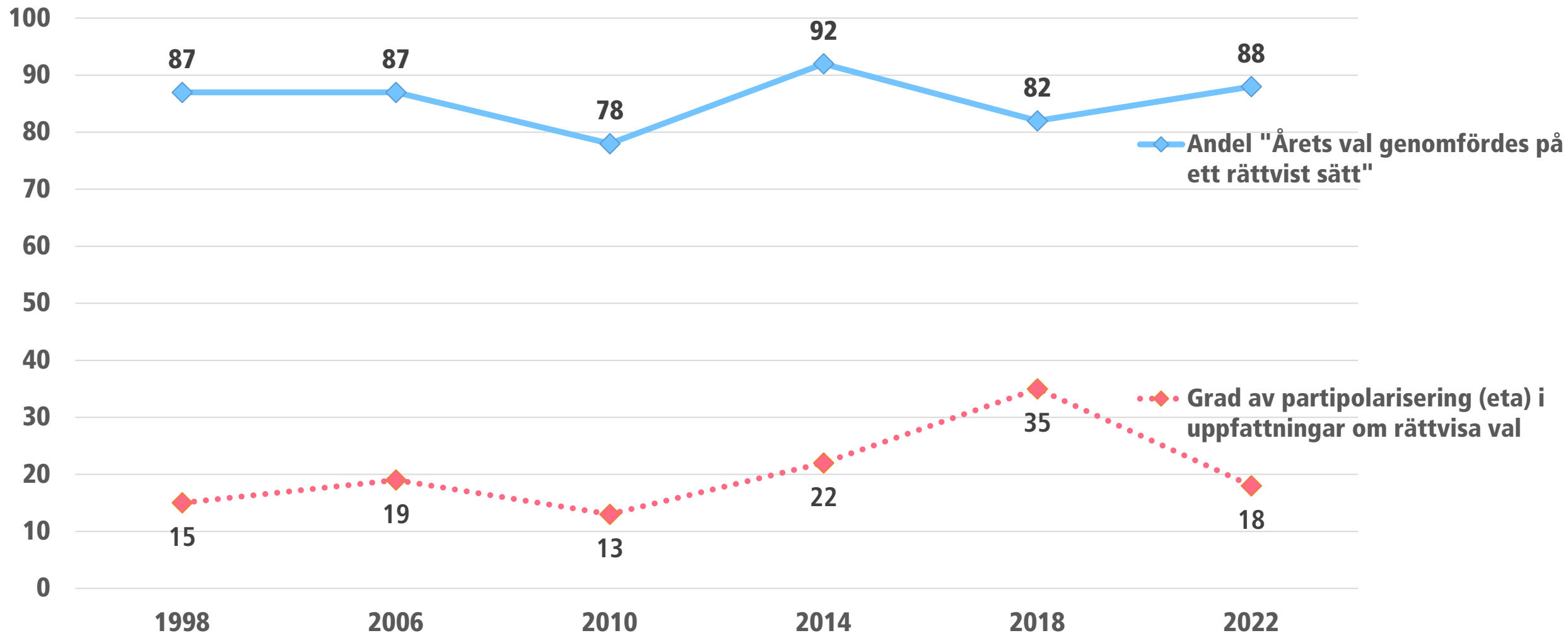

88

procent av väljarna bedömer
att 2022 års val genomfördes
på ett rättvist sätt

Väljarna uppfattar valen som rättvisa

Grafen visar andelen som svarat 1 eller 2 på en femgradig skala från
1=Årets val genomfördes på ett rättvist sätt till 5=Årets val genomfördes på ett orättvist sätt

Källa: Valundersökningen 1998-2022

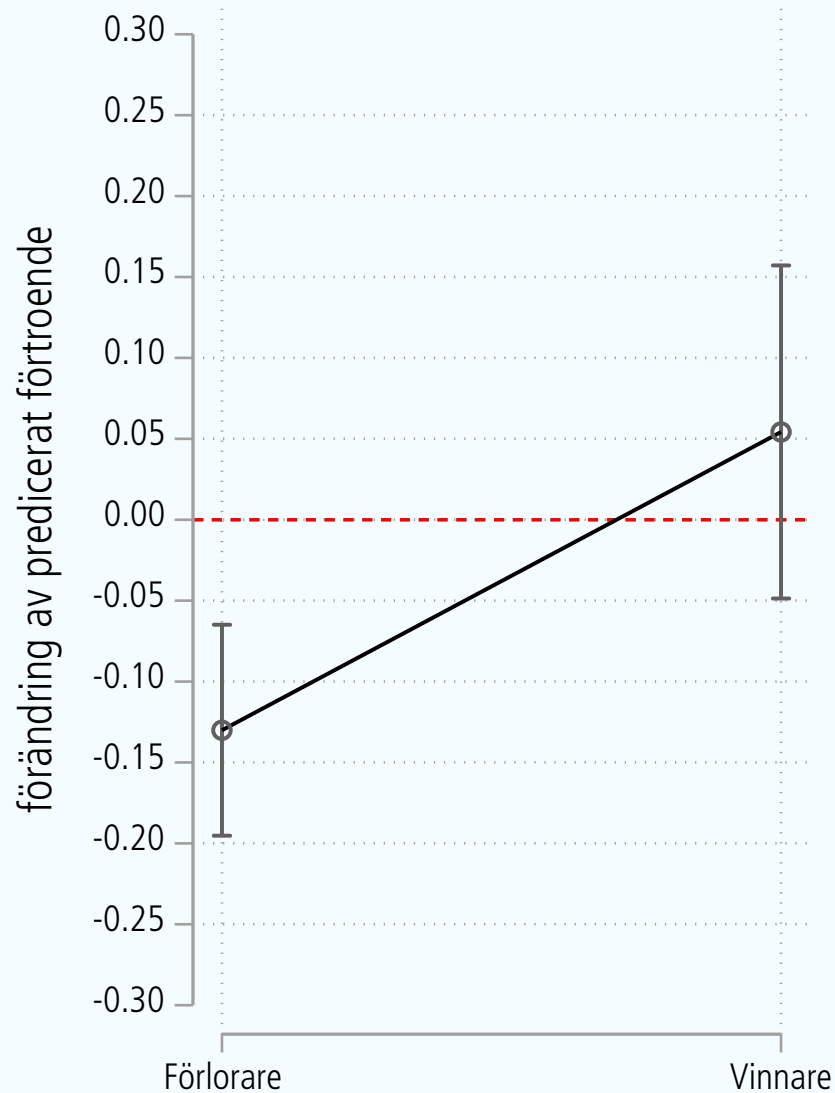
89

procent av väljarna har stort
förtroende för genomförandet
av demokratiska val i Sverige

Väljarnas förtroende för genomförande av demokratiska val i Sverige, före och efter valet

	Etapp A	Uppföljning	Förändring
Mycket stort förtroende	62,1	55,1	-7,0
Ganska stort förtroende	27,0	34,6	+7,6
Varken stort eller litet förtroende	5,9	6,7	+0,8
Ganska litet förtroende	3,5	2,7	-0,8
Mycket litet förtroende	1,6	0,8	-0,8
Total	100,0	100,0	
Antal svarande	1 459	1 459	
Andel med högt förtroende	89,1	89,7	

Väljare som röstade på den förlorande sidan i valet förändrade sitt förtroende för genomförande av val i negativ riktning

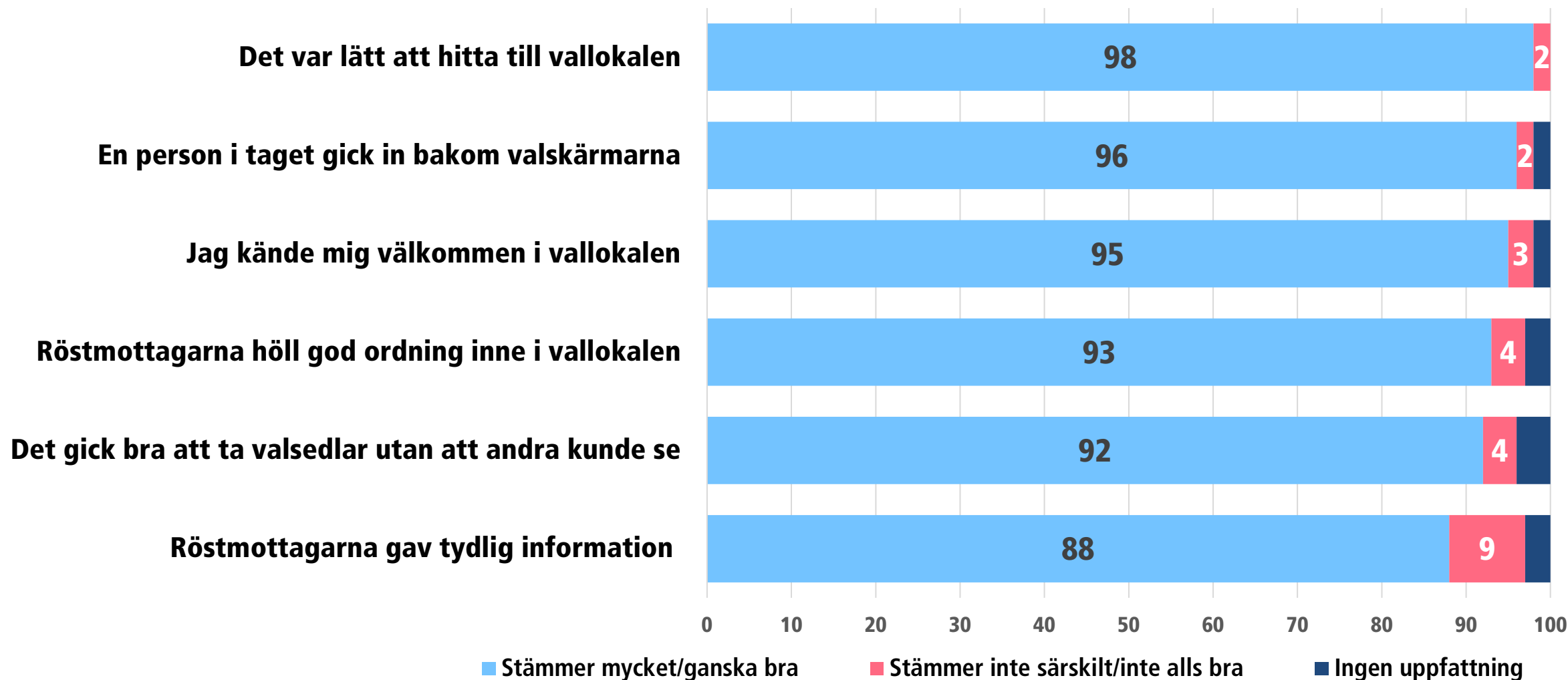

92

procent av väljarna instämmer i
påståendet att det var lätt att ta
valsedlar utan att någon kunde se

När du tänker på ditt besök i vallokalen/förtidsröstningslokalen, hur väl stämmer följande beskrivningar?

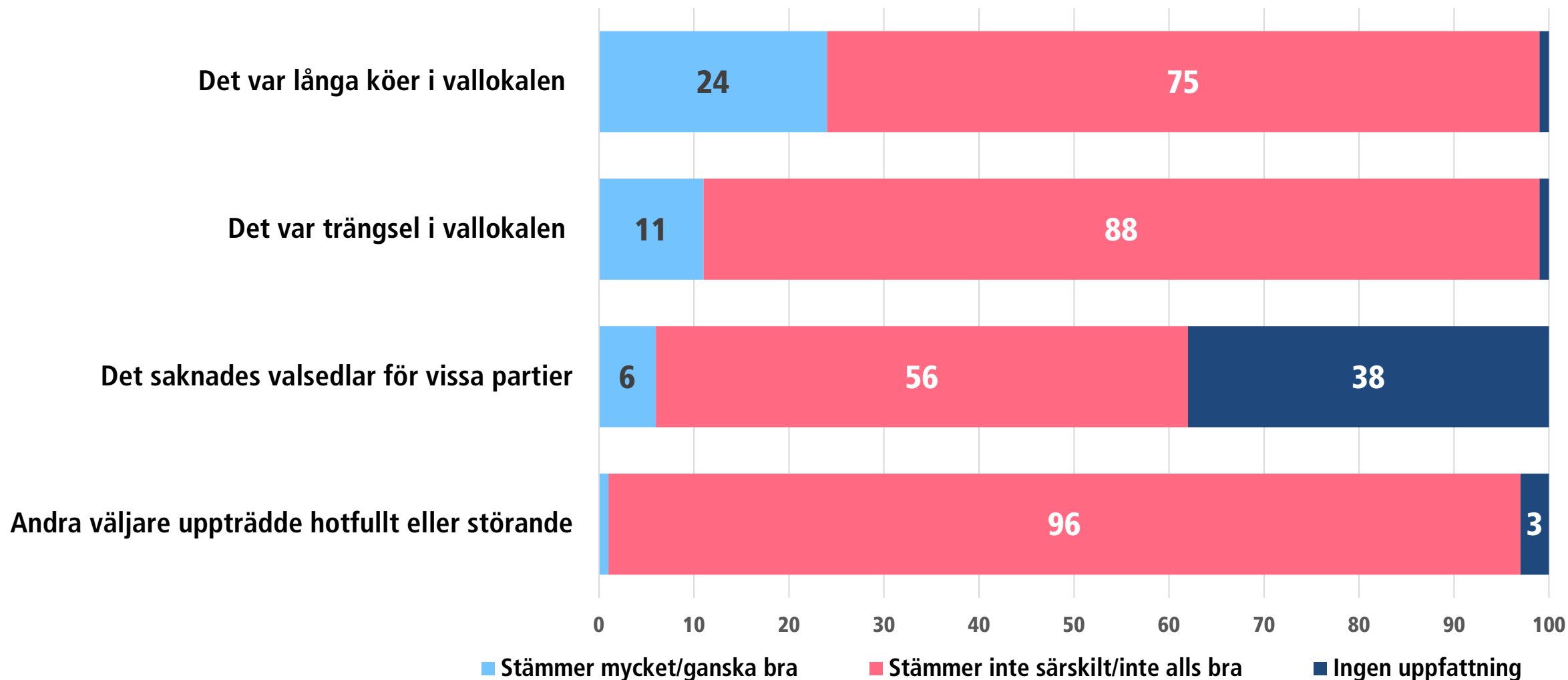

24

procent av väljarna instämmer i
påståendet att det var långa
köer till vallokalen

När du tänker på ditt besök i vallokalen/förtidsröstningslokalen, hur väl stämmer följande beskrivningar?

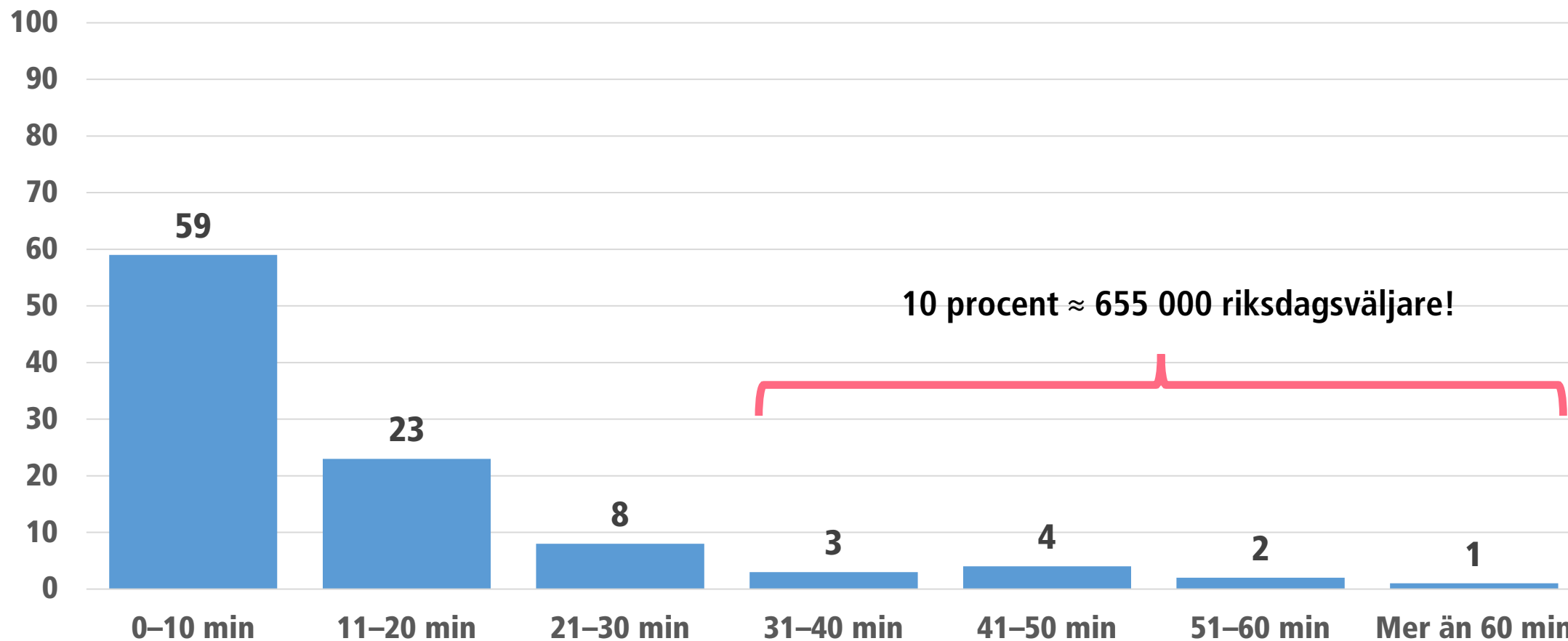
15

minuter tog det genomsnittliga
vallokalsbesöket – men det är
stor spridning

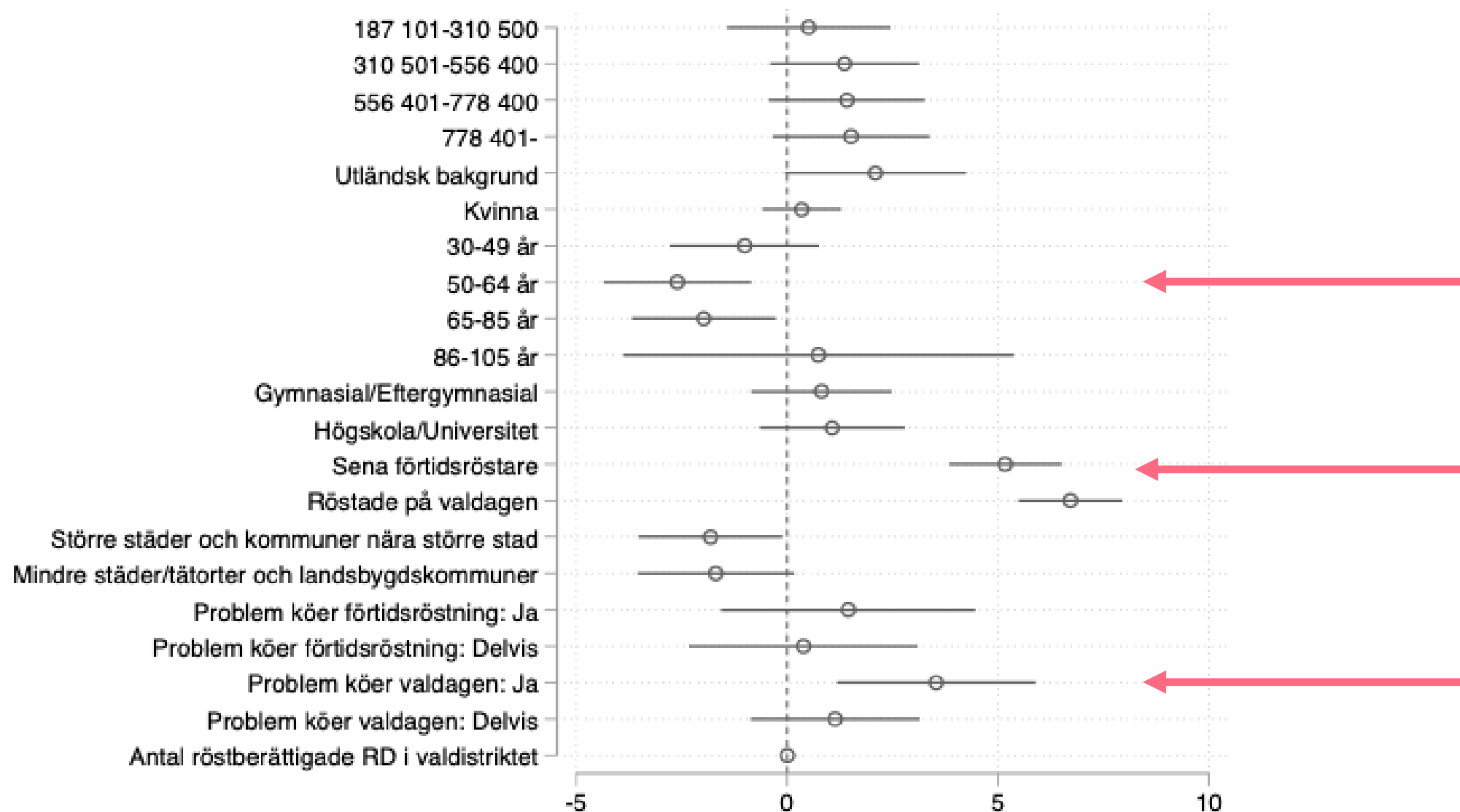
Hur lång tid tog besöket i vallokalen?

Räkna från när du först ställde dig i kö till dess du lämnade lokalen

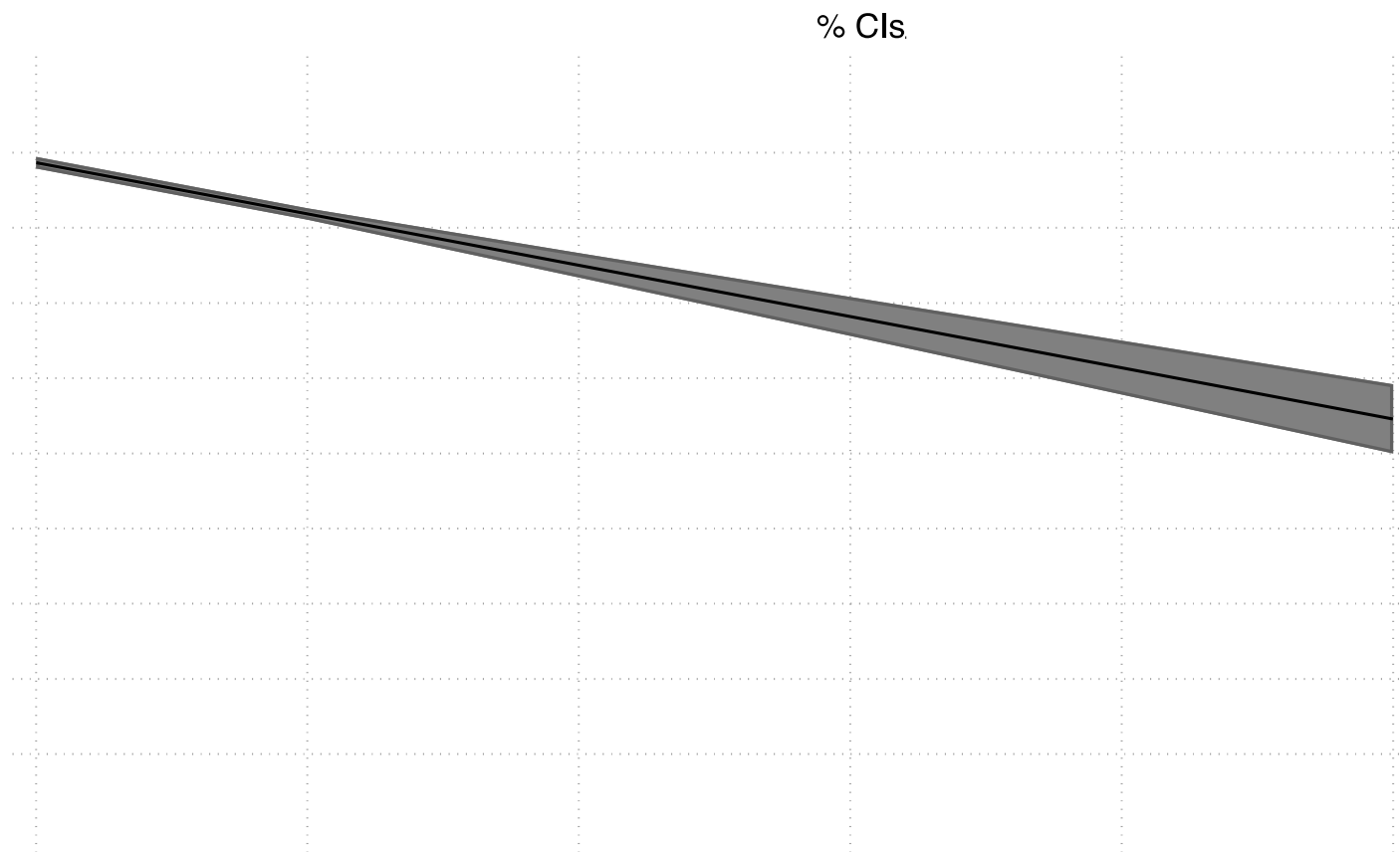

Vilka väljare har fått stå längre eller kortare i kö?

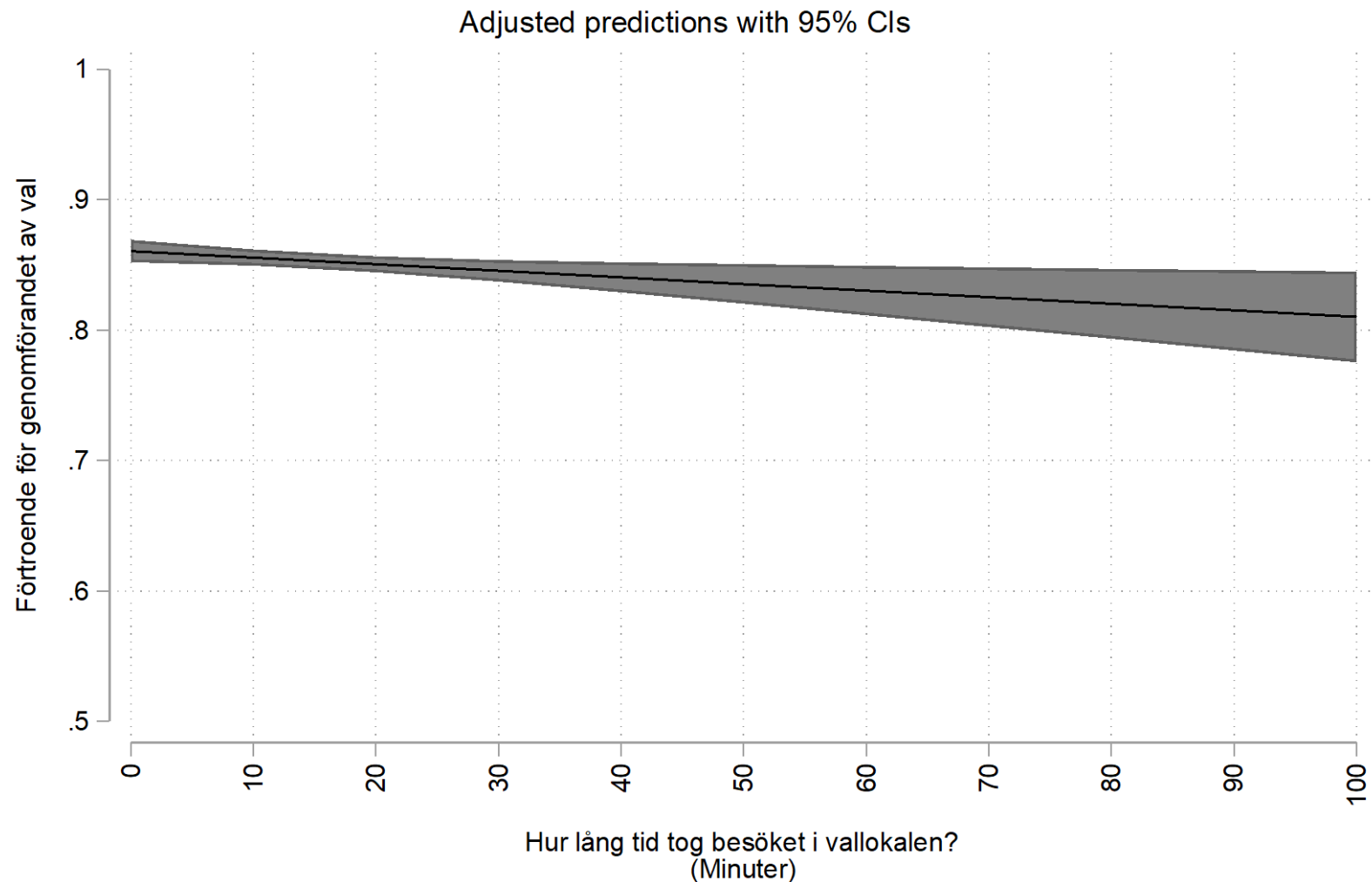

Sämre erfarenheter av vallokalsbesöket samvarierar med lägre förtroende för valets genomförande

Längre vallokalsbesök samvarierar delvis med lägre förtroende för valets genomförande

Uppsummering

- + Väljarna har förtroende för genomförandet av val i Sverige
- + Graden av partipolarisering i förtroende för genomförandet av val har minskat
- + Väljarna har mycket positiva erfarenheter av besöket i vallokalen
- + Inga socioekonomiska skillnader i hur lång tid vallokalsbesöket tog
- Långa köer till vallokalen är relativt sett den vanligaste negativa erfarenheten av vallokalsbesöket
- Samvariation mellan sämre erfarenhet av vallokalsbesöket, inklusive kötid, och lägre förtroende för valets genomförande kan ha motverkat de positiva effekterna av reformen

Läs mer i våra nya publikationer!

<https://statsvetenskapligtidskrift.org>

[https://www.gu.se/valforskningsprogrammet
/var-forskning/rapporter](https://www.gu.se/valforskningsprogrammet/var-forskning/rapporter)

